

Sørine Gotfredsens prædiken 2. søndag i fasten

Taler

Sørine Gotfredsen
Sognepræst og samfundsdebattør

Dato

1. marts 2026

Sted

Jesuskirken, Valby

Omstændigheder**Prædikentekst**

Markusevangeliet kapitel 9, vers 14-29

Salmer

754-25-334-355-493-430

- 1 Der kan ske noget særligt i én, når man er i selskab med et barn. For mange år siden skulle jeg passe min lille niece, og hun var lidt bekymret, da hun skulle sove. En lille pige, der ikke tør lukke øjnene i mørket, kan virkelig bringe beskyttertrangen frem i én, og jeg forsikrede hende, at hun roligt kunne sove,
- 5 for jeg ville passe på hende hele natten. Hun faldt til sidst i søvn, alt gik godt, og i et sådant øjeblik føles det, som om man er rede til at gøre hvad som helst for denne lille forsvarsløse person. Man kan ligefrem blive af den opfattelse, at man med sin rene og gode vilje kan overvinde alt ondt, hvis blot man med hele sin styrke stræber efter at være sig selv. Den tanke rummer visse problemer, og det er
- 10 ikke mindst når man sammen med et lille barn har følt sig overmandet af godhed, at det er klogt at tænke sig om en ekstra gang.

- Da Jesus vender tilbage fra en spadseretur med Peter, Johannes og Jakob, havner han midt i et større optrin. Hans øvrige disciple har ikke formået at helbrede en
- 15 syg dreng, der af sin far er blevet bragt til stedet, og Jesus må atter tage affære selv. Drengen er besat af en ond ånd, der driver brutalt rundt med ham, og i evangeliet handler sygdom altid om andet og mere end det fysiske. Det handler om et menneskes åndsliv, om forholdet til Gud, og i samtalen mellem Jesus og drengens far, slår Jesus til sidst fast, at alt er muligt for den, der tror. Derfor må
- 20 drengens far se i øjnene, at han tror for lidt, for han er magtesløs, og han udbryder de afgørende ord: "Jeg tror, hjælp min vantro!" Selv om han elsker sin søn højt og i årevis er blevet pint ved synet af hans lidelser, kan han ikke befri ham for dem. Han føler alt så inderligt, men uanset hvor meget han er ét med sin identitet som mand og som far og som et velmenende menneske kan han
- 25 ikke overvinde det ondes hærgen i verden.

Dette ønske om med hele sin følelseskraft at ville udrette det gode og retfærdige har gennem historien antaget mange skikkelser. Og den er også beslægtet med det, vi kalder identitetstænkning eller woke-bevægelse og de mange diskussioner om, hvad der præcist kendetegner et individ. Det siges, at bevægelsen er aftagende, hvilket også forbindes med, at verdens generelle alvorstilstand sætter visse dagsordener i perspektiv. I denne uge var det fireårs-dagen for Ruslands angreb på Ukraine, så sent som i går udbrød der atter krig i Mellemøsten, krig dikterer væsentlighed, og som krigskorrespondent Rasmus Tantholdt forleden sagde i Nyhederne, så bruger de ikke for tiden i Ukraine så meget energi på at diskutere, om man bør have ret til at være iført shorts på sin arbejdsplads. Skønt dette såmænd kan være interessant nok at skændes om, er der af og til mere på spil end retten til i mindste detalje at udleve sin person. Det er overordnet set rigtigt, at woke-bølgen oplever modvind, i MAGA-bevægelsen i USA kritiseres den, Harry Potters forfattermor bekæmper den på sin egen måde i England, og her hos os er der vel opstået en vis ironisk distance til kønsneutrale toiletter. Alt dette ændrer bare ikke ved, at menneskets længsel efter at definere sin egen styrke og egenart er kommet for at blive. Den har været længe undervejs, og har vigtige rødder i den renæssance-humanisme, der efter middelalderen gradvist formede europæisk menneskesyn og banede vej for subjektivitetens magt.

Vi lever i subjektivitetens epoke, og en sådan har det med – som den store tyske forfatter, Goethe, der døde i 1832, mente – at havne i problemer. Han har sagt disse ord: ”Alle epoker, der er i tilbagegang og i opløsning, er subjektive. Derimod har alle fremadskridende epoker en objektiv åndsretning”. Mens vores tid på den ene side er stærkt præget af det rationelle, har den samtidig manifesteret menneskets følelsesmæssige suverænitæt – selve woke-tankens forudsætning – og lad os forsøge at se den ånd, der hiver og slider i drengen, og som Jesus bliver bedt om at uddrive, som repræsentant for den kraft, der til alle tider vil trække os rundt i et kredsløb om os selv. Og væk fra Gud. Og lad os i særlig grad gøre den tanke nu, hvor verden forekommer så alvorsfuld med krige og konfrontation og ikke at forglemme fortløbende afsløringer af et netværk fyldt med mange af netop de magtfulde personer, der har så stor indflydelse på verdens gang. Det er i voldsomme tider med blotlægning af ondskab i mange afskygninger, at vi opfodres til at forstå os selv og vores identitet på mere ydmyg vis og blive mindet om, hvad der binder os sammen. Det gør vi ikke ved i så udtalt grad at dyrke den enkeltes særpræg, som vi nok har vænnet os til, og dermed siger jeg ikke, at individets ukrænkelighed ikke er vigtig. Det har

65 kristendommen om noget lært os, at den er. Men jeg siger, at det ikke er vores opgave hele tiden selv at erklære, hvor vigtige og helt særlige vi er.

Den franske filosof Simone Weil, der døde i 1943, skriver i bogen Det, som er
helligt disse ord: "Det som er helligt, er meget langt fra at være Personen, det er
70 det upersonlige i et Menneske. Alt det som er upersonligt i et Menneske er
helligt og det alene". Simone Weil forudså, at den enkeltes udfoldelse med tiden
kunne blive så intens og ophøjet, at vi næsten guddommeliggør et menneskes
personlighed, hvormed han eller hun bliver umulig at modsige uden, at man i
samme åndedrag krænker vedkommendes hele eksistens. Simone Weil råder os
75 til ikke at overgøre de særegne træk, men blot ære at enhver er blevet skabt, som
der står skrevet i skabelsesberetningen, som vi hørte ordene fra før: "Gud skabte
mennesket i sit billede; i Guds billede skabte han det, som mand og kvinde
skabte han dem". Længere er den sådan set ikke, hermed er det vigtigste sagt om
os. Det er dette at være i skabt i Guds billede, der er helligt. Jeg ved godt, at nogle
80 minoriteter er blevet forkasteligt behandlet og fortjener oprejsning, men det er
ikke desto mindre denne lighed i skabelsen, vi så nemt kan forstyrre med den
evige kamp om at have den mest interessante personlighed. Og jeg kender det
udmærket fra mig selv. Fra jeg var ganske lille, har jeg ønsket at skille mig ud. Jeg
husker det som en følelse fyldt med trods, da jeg nærmest ikke kunne udholde
85 tanken om at skulle gå gennem hele livet blot som én, der var jævnt hen
almindelig, men det er vel et voksent træk, at man med årene får den modvilje
bragt en smule under kontrol. Og det ville være et voksent træk af os i en tid,
hvor truslen ikke blot har at gøre med, hvad der måtte krænke mig, men snarere
med hvad der måtte krænke os alle sammen, at genopdage den fælles styrke i
90 skabelsen. Det er blevet tid til at forstå, hvordan vi bør se os selv som de ydmyge
og taknemmelige og ikke så meget som de krævende og krænkede.

Føromtalte Rasmus Tantholdt sagde i én af mine podcastsamtaler om livskraft
dette om sine erfaringer fra krigen: "Når jeg så ser mennesker, som oplever, at
95 det liv, vi har, bryder helt sammen, når udefrakommende ting gør, at de bliver
bragt i situationer, de overhovedet ikke selv er skyld i, (...) er jeg blevet meget
smerteligt bevidst om, at den tid vi har her på jorden, er så kort." Alt sættes i
perspektiv, når alvoren rammer, og dette er jo, hvad faderen til den syge søn
indser. Uanset hvor stærkt han føler sin identitet som far, kan han ikke
100 overvinde ondskaben. Han sammenblander følelse og tro og har sikkert på
samme måde som mig den aften med min lille niece ofte siddet ved barnets side
og følt sig overmandet af ren og god vilje og et øjeblik troet, at hans

personlighed ville kunne nedkæmpe alt ondt. Men han kan ikke, for hans
105 personlighed er ikke hellig. Den er syndig. Derfor mærker den ulykkelige far sin
personlighed blegne, og hans ord: ”Jeg tror, hjælp min vantro” kan oversættes
til: Jeg elsker min søn så højt, at jeg troede, at jeg kunne redde ham fra alt ondt,
men jeg kan ikke, og jeg har mere brug for Gud, end jeg var klar over. Når
Goethe siger, at en epoke har brug for en ”objektiv åndsretning”, mindes vi
110 netop om, at mennesket i længden vil drukne i sine egne subjektive instinkter,
og at vi skal næres af en sandhed, der gælder os alle. Det er skabelsens sandhed,
syndighedens sandhed og frelsens sandhed ved Jesu død og opstandelse. Den
kristne kirkes sandhed er vores objektive åndsretning, vores fælles styrke og
vores befaling om at tage vare på hinanden. Og i kirken møder vi også vores
115 fælles begrænsning, for ingen af os kan se bagom Guds væsen og dermed heller
ikke bagom vort eget. Så uanset hvor mange ord vi i denne epoke klistrer på
vores personlighed, kommer vi ikke sandheden nærmere. Mennesket lever i
usandhed, subjektiviteten ér usandheden, som Søren Kierkegaard lærer os, for
sandheden er udenfor os selv og blev givet til os, da Jesus ankom til verden. Her
120 fik vi den åndsretning, der er vores fælles indre bolværk i en verden fyldt med
ondskab, hvor vi ikke styrker hinanden ved blot at dyrke det, der gør os særegne,
men i stedet ved at ære det, vi har til fælles. Faderen som vores skaber, Sønnen
som vores frelser, Ånden som daglig styrke og evigheden som vores horisont.

125 ”Alt er muligt for den, der tror,” siger Jesus til drengens far og mener ikke
dermed, at faren kan helbrede sin egen søn, hvis blot han tror nok. Men i stedet,
at enhver må bede om mere tro på, at alt er muligt for Jesus, Guds søn, den
eneste på jorden, der nogensinde har troet nok, og at han for vores skyld vil
overvinde døden og det onde. Den kærlighed, der kan overmande én i selskab
130 med et lille barn, ér smuk, for den er tegn på Guds vilje med os – at vi skal passe
på hinanden. Men vi kan ikke udrette nok, vi kan ikke overvinde det onde, og
hver gang vi siger ”jeg tror”, skal vi også sige ”hjælp min vantro”. Uden den
selverkendende tilføjelse kommer vi så nemt til at helliggøre vort eget indre og
blive revet med af personligheden og glemme, at det hellige ved os ikke er
135 følelsen af hvem jeg er. Men at jeg overhovedet er blevet skabt. Det er en
voldsom verden, vi er blevet skabt til, men det er Guds verden, og når han i kraft
af kærlighed har skabt os til at leve i den, kunne det tyde på, at han også i kraft af
sin nådefulde barmhjertighed ønsker at frelse os fra den. Og at han vil tage os
med ind i sin evighed, hvor den hele sandhed om, hvem vi er, vil blive
140 åbenbaret. Her kommer vi ikke til klarhed over den. Først dér. Amen.

Kilde

soerine.dk. Med tilladelse fra udgiver

145

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

2. søndag i fasten, Anden tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

150

<https://www.dansketaler.dk/tale/sorine-gotfredsens-praediken-2-sondag-i-fasten-2026>

155

160

165

170

175

180